

Kopi fra DBC Webarkiv

Kopi af:

Thore Bjørnvig : Ny tegneserie om rumfart for børn

Dette materiale er lagret i henhold til aftale mellem DBC og udgiveren.

www.dbc.dk

e-mail: dbc@dbc.dk

Ny tegneserie om rumfart for børn

Af: Thore Bjørnvig, Mag. art. i religionsvidenskab
11. september 2014 kl. 14:47

Med *Den grønne pige* har tegneserieskaberne Frank Madsen og Sussi Bech skabt en temmelig usædvanlig tegneseriebog. Den omhandler noget så gammeldags, som et 'raketbroderskab'.

Retro rumfart

Den grønne pige er første bind i en planlagt ti-bindsserie, med den overordnede titel 'Gustav og Raketbroderskabet'. Målgruppen er de 9-12-årige og første bind er en bemærkelsesværdig blanding af retro-takes på rumfart, humor og pædagogiske forsøg på at lære børn noget om teknik og rumfart.

Formmæssigt lægger bogen sig et sted mellem tegneserie og illustreret bog. Der er mindst en tegning pr. side og nogle gange flere. Konceptet fungerer godt og der er en fin rytme mellem fortælling og billeder gennem bogen. Det er i øvrigt ikke første gang, at Frank Madsen har været i rummet; tilbage i 1980'erne tegnede og skrev han også historierne om '[Jim Spaceborn](#)' for LEGO.

Månelanding på film

Handlingen i *Den grønne pige* udspiller sig i 'Grødby'. Her er 'raketbroderskabet', der består af Simon (testpilot), Benjamin (mekaniker), og Magnus (chefforsker), og med Gustav i spidsen som præsident, ved at optage en film om en månelanding.

Filmen skal angiveligt indsendes til en konkurrence, som NASA har udskrevet. At dømme ud fra billederne i bogen, er det ikke den oprindelige, første bemandede Apollo-månelanding, der skal gengives. Snarere er det en fiktiv månelanding, børnene prøver at filme.

Action i Grødby

Og så går handlingen ellers igang. Børnene optager filmen i kælderen i en forladt villa, men snart opsøges huset af skummelt udseende personer, som åbenbart skal til at flytte ind. Med sig har de nogle uhyggelige 'hunde', som man dog udfra billederne i bogen snarere aner, er en form for robotter.

Et meteor laver et krater lidt uden for Grødby; en ny, mystisk (og meget køn!) pige ankommer til Gustavs klasse; politi og militær stimler sammen om meteoret; Gustav finder en lille, mærkelig sten, der synes at have særlige magisk-tekniske kræfter; og endelig viser der sig at være en forbindelse mellem de mystiske mænd, der er flyttet ind i villaen, og den nye pige i klassen – som viser sig at være, ja, du har gættet det: Grøn!

Pædagogik og raketter

Ind imellem sniges lidt faktuel viden om rumfart ind, som når læreren 'Dynamit-Jens' i skolen underviser i, hvordan raketter undslipper tyngdekraften og desuden fortæller noget om det amerikanske Apollo-program.

I raketbroderskabet deler drengene også nogle tegninger, der viser hvordan man kan lave sine egne raketter, ved hjælp af f.eks. balloner, tændstikker, tøjklammer og vandflasker. Til sidst i bogen er der lidt mere om raketens historie, samt en illustration af, hvordan man kan lave en af de selvbyggede 'raketter'.

Rumfart, teknik og liv på andre planeter

Man må gå ud fra at *Den grønne pige*, udover at være ment som underholdning, også er et forsøg på at tænde de 9-12-åriges interesse for videnskab, teknologi og rumfart.

Som der står i pressematerialet på forlaget Eudors hjemmeside, sætter serien 'fokus på noget helt andet end fantasy og hvad der ellers har domineret markedet for børnebøger indtil nu! "Gustav og Raketbroderskabet" retter fokus mod seriøst drønspændende emner som rumfart, teknik og liv på andre planeter.'

På den måde set er det en tanke værd, at Bech og Madsen har valgt et 'raketbroderskab' som omdrejningspunkt for fortællingen. De første raketselskaber, som blev etableret for næsten hundrede år siden, brugte nemlig ikke blot tiden på at bygge raketter og fyre dem af. De spillede også en stor og vigtig rolle i promovningen af rumfart som noget, der reelt kunne lade sig gøre.

Det første, tyske raketselskab

Et af verdens første raketselskaber blev etableret i Tyskland i 1929 under navnet *Verein für Raumschiffahrt*. Gruppen talte medlemmer, som på forskellig vis fik enorm indflydelse på rumfartens popularitet og virkeliggørelse, så som f.eks. Hermann Oberth (1894-1989), Willi Ley (1906-1969) og sidst, men så langt fra mindst, den Wernher von Braun (1912-1977), som også nævnes i *Den grønne pige*.

Hvor Hermann Oberth senere af mange blev regnet som 'raketens far' og Willi Ley fik stor indflydelse som popularisator af rumfarten, blev von Braun bragt til USA af amerikanerne umiddelbart efter 2. verdenskrig.

Her kom hans V2-raketter, der under krigen ellers var blevet brugt til at beskyde London med (og iøvrigt blev muliggjort af arbejdskraft hentet fra en koncentrationslejr med jøder), til at danne grundlaget for de Saturnraketter, som endte med at løfte de første mennesker til Månen.

Raketselskaberne vinder frem

Også i andre lande dukkede raketselskaberne op. I Frankrig blev *Groupement Astronautique Francais* etableret i 1947 og i Østrig *Österreichische Gesellschaft für Weltraumforschung* i 1949. Før Anden Verdenskrig havde der været små forløbere for disse to selskaber, men det var først efter 2. verdenskrig, at de blev nationale foretagender.

På amerikansk grund blev the *American Interplanetary Society* (senere *American Rocket Society*) grundlagt i 1930 og i 1933 kom det engelske *British Interplanetary Society* til verden. Også i sidstnævnte spillede en senere berømt person en væsentlig rolle: Den vel nærmest legendariske science fiction-forfatter Arthur C. Clarke (1917-2008).

Interplanetarisk propaganda

Stifteren af the *British Interplanetary Society*, Philip Ellaby Cleator (1908-1994), udtalte, at med etableringen af selskabet begyndte man at gøre England 'interplanetarisk sindet' – altså, påbegyndte det propaganda- og lobbyarbejde, som skulle gøre englænderne interesserede i, og positive overfor, ideen om interplanetarisk rumfart.

Fra begyndelsen af spillede mytologiseringen og fiktionaliseringen af rumfarten en væsentlig rolle i at omvende offentligheden til det nye, glade budskab. Det tyske raketselskab fik f.eks. vind i sejlene takket være Fritz Lang's (1890-1976) tyske stumfilm *Frau im Mond* (1929), som både Oberth og Ley i øvrigt var videnskabelige rådgivere for. The *British Interplanetary Society* oplevede noget tilsvarende med filmatiseringen af H.G. Wells (1866-1946) roman *Things to Come* (1936).

Gå aldrig tilbage til en fuser?

Man kan spørge sig selv, hvor bevidst Bech og Madsen forholder sig til raketselskabernes historie i *Den grønne pige*, og om de forestiller sig, at 'Gustav og Raketbroderskabet' på lignende vis skal have en positiv effekt på offentlighedens indstilling til rumfart?

Eller måske skal man nærmere se seriens rødder i 1950erne og 1960ernes amerikanske og britiske rumfilmsserier for børn – så som *Flash Gordon*, *Buck Rogers* og *Tom Corbett* – som også resulterede i en del 'rumklubber' for børn.

Men i begge tilfælde døde den rolle, som fænomenerne hver i sær spillede, relativt hurtigt ud. Da raketselskaberne efter 2. verdenskrig genoptog deres arbejde, varede det ikke længe, før rumfarten blev nationaliseret og institutionaliseret. Herved forlod raketselskabernes karismatiske skikkelser mere eller offentligheden søgelys, og selskaberne selv forsvandt (the *British Interplanetary Society* findes dog endnu).

Ligeledes døde begejstringen i 1950erne og 1960erne, som krystalliserede sig omkring populære rum-tv-serier for børn, hurtigt ud, da man først i virkeligheden var landet på Månen og den viste sig ikke at være videre spændende.

Danmark og det 'interplanetariske sind'

På den måde set er det formodentligt tvivlsomt, om 'Gustav og Raketbroderskabet' formår at antænde

børns begejstring for rumfart i videre omfang, endsige om den gør, at de vil etablere deres egne 'raketbroderskabet'.

Men man skal aldrig sige aldrig. Taget i betragtning hvilken interesse og begejstring [Copenhagen Suborbitals](#) har formået at vække i den danske offentlighed, er der måske stadig plads til retro-raketselskaber og byg-selv-raketter.

Rummet på nettet og i skolen

Serien, hvoraf første bind altså udkommer i morgen, kommer til at have en hjemmeside på www.eudor.dk/raket, hvor der bla. kommer til at være spil, tegneopgaver og klubmateriale. Måske har serien faktisk et vist undervisningspotentiale og kunne anvendes i visse tværfaglige forløb i folkeskolen (især i en evt. 2. udgave, hvor de lidt rigelige slåfejl er luget ud!).

Personligt er jeg spændt på, hvordan de næste ni bind vil gribe emnerne 'rumfart' og 'liv på andre planeter' an. Det er vel tænkeligt at serien vil bevæge sig frem i tiden, fra Apollo-programmet og til de mange mærkværdige tiltag, som findes i den private rumsektor i øjeblikket. Her på astrokulturbloggen vil vi i hvert fald følge nøje med!

Alle oplysninger om de første raketselskaber er hentet i Alexander CT Gepperts artikel 'Space Personae: Cosmopolitan Networks of Peripheral Knowledge, 1927–1957', i: *Journal of Modern European History* 6.2 (2008), 262–86.

Om 1950ernes og 1960ernes rumserier og børneklubber kan man læse nærmere i Cynthia J. Miller og A. Bowdoin Van Riper (eds.), *1950s "Rocketman" TV Series and Their Fans: Cadets, Rangers, and Junior Space Men*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2012.

URL: <http://videnskab.dk/blog/ny-tegneserie-om-rumfart-born>
© Ophavsretten tilhører Videnskab.dk